

ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДЭЭР ДАМЖУУЛАН МӨНГӨ УГААХ ГЭМТ ХЭРГИЙГ ИЛРҮҮЛЭХ, ТАСЛАН ЗОГСООХ НЬ

*(Монголбанкны Санхүүгийн мэдээллийн албаны нэрэмжит эрдэм
шинжилгээний бага хурлын хүрээнд бэлтгэв)*

Бэлтгэсэн: Э.Тэмүгэ
(ОХУ-ын Нижний Новгород хот дахь
ДХЯ-ны академи (НАМВД РФ)-ийн
Эдийн засгийн аюулгүй байдал V курс)

Удиртгал

Үндсэн хэсэг

Дүгнэлт

Ном зүй

Хувь хүн

Төрөх

Эрх зүйн чадамжтай болох

Эрх зүйн чадамжгүй болох

Хуулийн этгээд

Үүсгэн байгуулагдах

Татан буугдах

Бүтцийн өөрчлөлт

Шинээр үүсгэн байгуулагдах (халхавч)

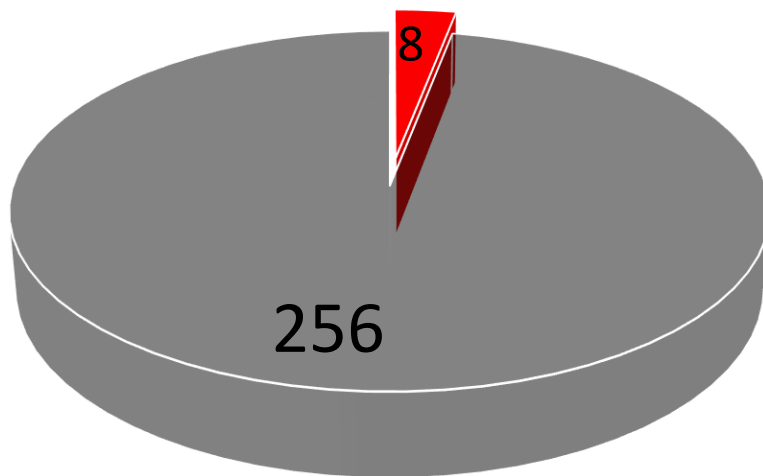

Эцсийн өмчлөгч өөрчлөгдөх

МУГХ-ийн нөхцөл байдал

2020.01.01-2025.01.01 өдрийг хүртэлх
хугацаанд мөнгө угаах гэмт хэргээр
яллах дүгнэлт үйлдсэн хэргүүд

■ Хуулийн этгээд ашиглаж үйлдсэн

■ Бусад

264

2020.01.01-2025.01.01 өдрийг хүртэлх хугацаанд ЭХ-н 18.6-р 264 хэргийг эрүүгийн хэргийн анхан шатны шүүхээр авч хэлэлцсэнээс хуулийн этгээдийн оролцоотой үйлдэгдсэн, гэм буруутайд тооцогдсон ердөө 8 тохиолдол байна

8

Үүнээс:

- 2 тохиолдолд уг гэмт хэргийг хил дамнан;
- 1 тохиолдолд суурь гэмт хэргийг үйлдэхийн тулд хуулийн этгээдийг шинээр үүсгэн байгуулжээ.

Монгол Улсын Эрхүүгийн Хуулийн хөгжил ба МУГХ-н зүйлчлэл

**МУГХ бол эдийн
засгийн гэм хэрэг**

**Ахуйн хүрээнд ч
үйлдэгдэнэ???**

Эрүүгийн хууль 2015.12.03
18.6 дугаар зүйл

Аж ахуйн эсрэг гэмт хэрэг
166[^]1. Мөнгө угаах

~~Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт
хэрэг~~

~~155. Гэмт хэрэг үйлдэж олсон
эд хөрөнгийг авах, борлуулах~~

Эрүүгийн хууль 2002.01.03

CRIME

ECONOMIC

Эрүүгийн эрх зүйн ерөнхий онол

**Гэмт хэргийн шалтгаант
холбоо буюу мөнгө “угаах”-ын
үр дүнд мөнгө “угаагдсан”
байх зүй тогтол**

Үйл ажиллагааны орлого

Хөрөнгийн орлого

**Хөрөнгө борлуулсан,
шилжүүлсний орлого**

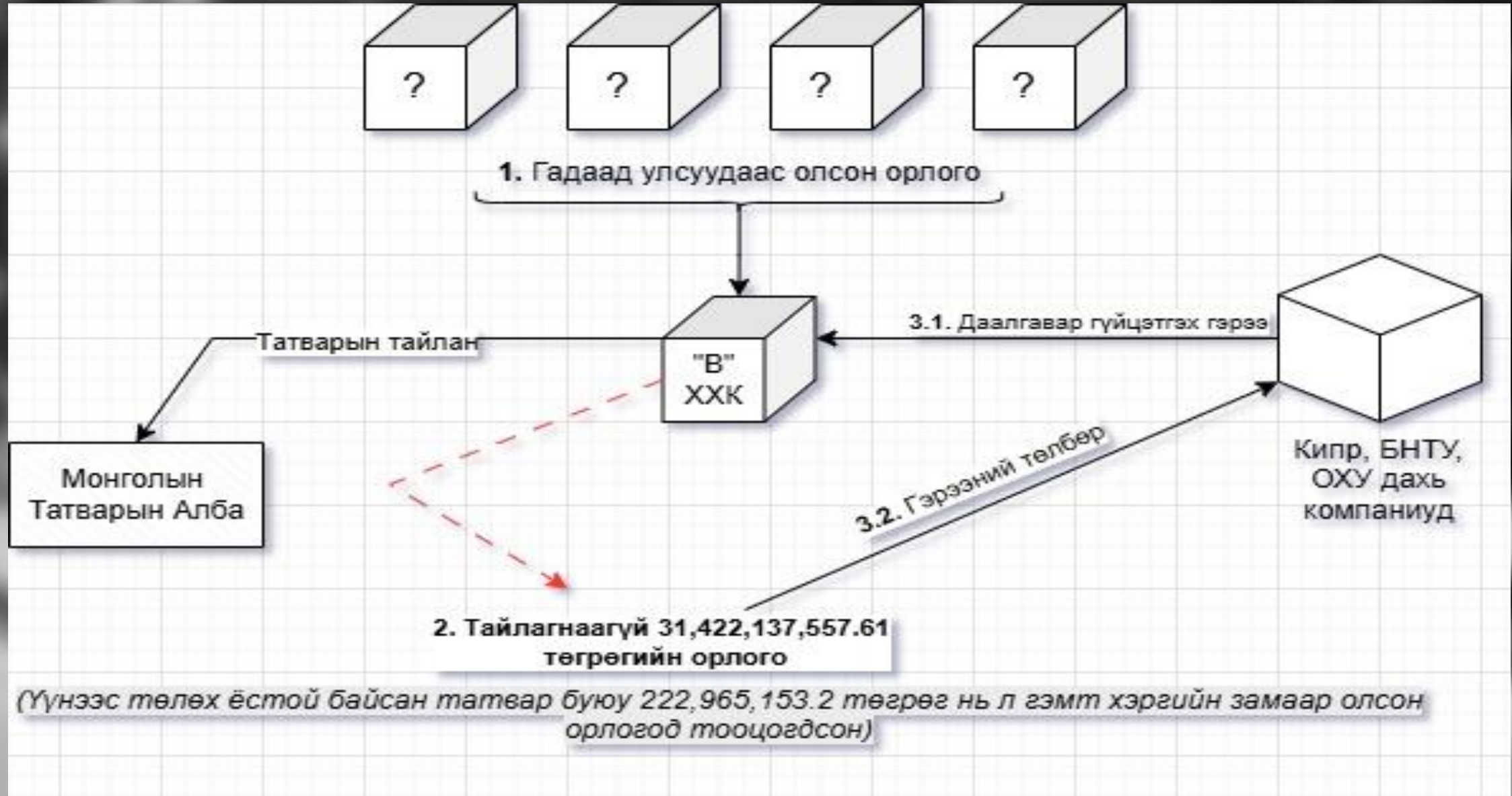

Бусад орлого

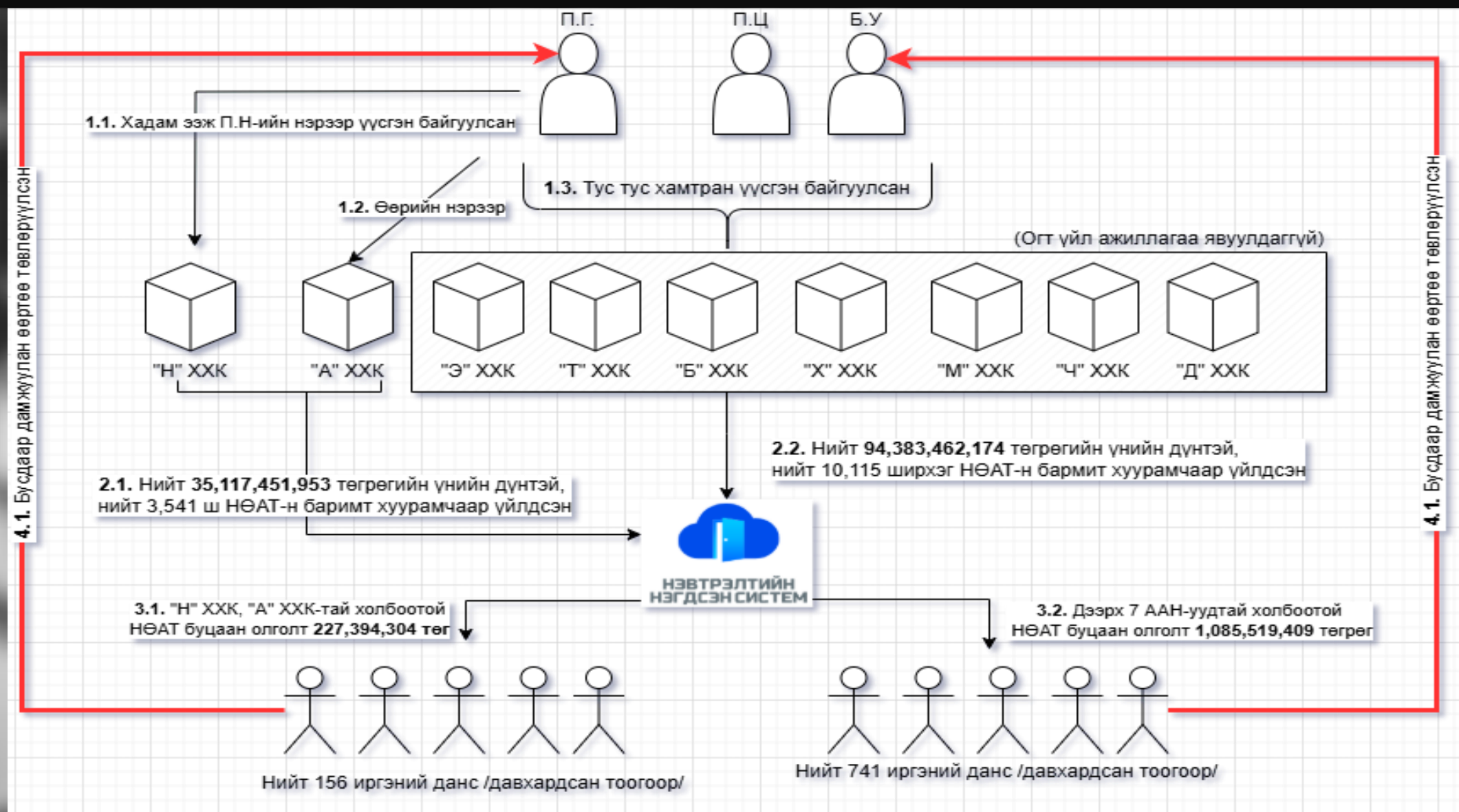

**Албан татвараас
чөлөөлөх орлого**

ОХУ-н иргэн И.А.С-ийн үйлдсэн МУГХ-н схем зураг

Монгол улсын иргэн П.Г-ийн үйлдсэн мөнгө угаах гэмт хэргийн схем зураг

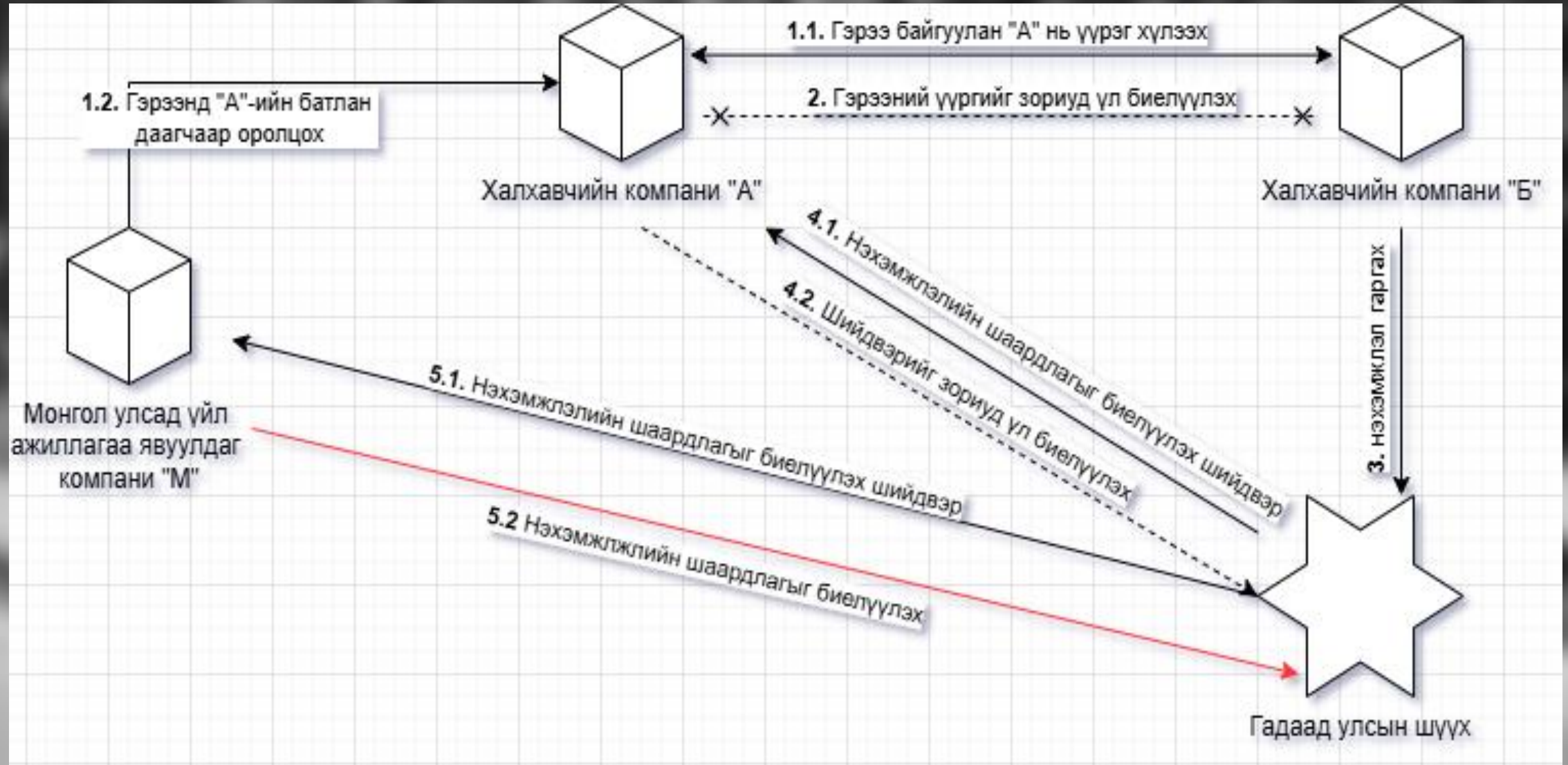

Зах зээлийн бодит үнэлгээг тогтоох

Олон улсад ихээхэн
ашиглагддаг мөнгө
угаах нэгэн арга нь
урлагийн бүтээл,
уран зургийг хууль
бус гүйлгээний
үндэслэл болгох юм.

Шүүхийн шийдвэрийг үндэслэл болгон мөнгө угаах схем буюу “Молдав схем”

1

Жинхэнэ “мөнгө угаалт”

Манай улсын эрх зүйн зохицуулалт, шүүхийн практикт тусгагдсан “мөнгө угаах” гэмт хэрэг нь олон улсын жишигт нийцсэн ойлголтоос зөрүүтэй байгаа учраас ахуйн хүрээнд үйлдсэн зарим үйлдэлд ч ЭХ-н 18.6-р зүйлээр ял оногдуулах тохиолдол байна;

2

Угаагдсан “цэвэр” мөнгө

Хуулийн этгээдээр дамжуулан үйлдсэн МУГХ-г шүүхээр хянан шийдвэрлэх ажиллагааны үед хууль бус мөнгөнд “хууль ёсны” статусыг зохиомлоор бий болгосон эсэхийг авч хэлэлцэхгүй байна;

3

Мөнгө угаах үйлчилгээ

МУГХ-г суурь гэмт хэргээс нь тусад нь зүйлчлэх практик байхгүйн үүднээс “мөнгө угаах үйлчилгээ” бусдад үзүүлж буй иргэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгүй өнгөрөх эрсдэлтэй байна;

4

Илрүүлэлт

Монгол улсад үйлдэгдэх боломжтой, мөнгө угаах олон төрлийн арга байгаа ч гэсэн тэр болгоныг шүүхээр шийдвэрлэсэн тохиолдол байхгүй нь уг гэмт хэргийн илрүүлэлт хангалтгүй байх магадлалтайг илтгэж байна.

Эрүүгийн Хуулинд “гэмт хэргийн замаар олсон хөрөнгө, мөнгийг авсан, эзэмшсэн, ашигласан” гэдгийг тусад нь, “хууль бус эх үүсвэрийг нуун далдлах” гэдгийг тусад нь, **НЭМЭЛТЭЭР** “хууль ёсны эх үүсвэрийг зохиомлоор бий болгох” гэж тусган, боловсронгуй болгох;

Гадаад улс руу гарч байгаа мөнгөн урсгалын эдийн засгийн үндэслэл нь шүүхийн шийдвэр байсан ч хамаагүй сайтар шалгаж, сэжигтэй гүйлгээнд тооцох.

Иргэдийг МУГХ-ийн эрсдлийн талаар, банкны гүйлгээний утгын хууль зүйн ач холбогдлын талаар хангалттай мэдлэгтэй болгоход чиглэсэн арга хэмжээ хэрэгжүүлэх

ФАТФ-ын Зөвлөмж 9, Зөвлөмж 24-т заагдсан арга хэмжээг чанартай хэрэгжүүлэх

- Монгол Улсын Эрүүгийн Хууль. 2015 он
- Мөнгө Угаах Болон Терроризмыг Санхүүжүүлэхтэй Тэмцэх Тухай Хууль. 2013 он
- ФАТФ (2012-2019), Мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх олон улсын стандарт, ФАТФ, Парис, Франц, www.fatf-gafi.org/recommendations.html
- Оросын Холбооны Улсын Эрүүгийн Хууль. 1996 он
- Монгол Улсын Шүүхийн Шийдвэрийн Цахим Сан www.shuukh.mn
- FATF (2023), Money Laundering and Terrorist Financing in the Art and Antiquities Market, FATF, Paris, France, https://www.fatfgafi.org/publications/Methodsandrends/Money-Laundering_TerroristFinancing-ArtAntiquities-Market.html
- “Мөнгө угаах гэмт хэргийн зүйлчлэл, тулгамдаж буй асуудал, цаашдын чиг хандлага” сэдэвт эрдэм шинжилгээний хурлын эмхэтгэл. ЭЦА. УБ. 2022
- Русанов, Г. А. Противодействие легализации (отмыванию) преступных доходов : учебник для вузов / Г. А. Русанов. — Москва : Издательство Юрайт, 2025. — 157 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-03778-4. — Текст : электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/563244>
- Савельев, Д. В. Соучастие в преступлении. Преступная группа : учебник для вузов / Д. В. Савельев. — 3-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2025. — 134 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-17840-1. — Текст : электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/565269>
- Криминалистика. Полный курс : учебник для вузов / под общей редакцией В. В. Агафонова, А. Г. Филиппова. — 6-е изд., перераб. и доп. — Москва : Издательство Юрайт, 2025. — 778 с. — (Высшее образование). — ISBN 978-5-534-18276-7. — Текст : электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. — URL: <https://urait.ru/bcode/568843>

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа

АСУУЛТ?